

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 26.4.2007
COM(2007) 212 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN**

Politica Spațială Europeană

{SEC(2007) 504}
{SEC(2007) 505}
{SEC(2007) 506}

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Misiunea strategică a Politicii Spațiale Europene	4
3.	Aplicații	5
3.1.	Navigația prin satelit	5
3.2.	Observarea Pământului	6
3.3.	Comunicațiile prin satelit	7
3.4.	Securitate și apărare	7
4.	Fundamente	8
4.1.	Știință și tehnologie	8
4.2.	Stația spațială internațională (ISS) și explorarea sistemului solar	9
4.3.	Accesul la spațiu	10
5.	O industrie spațială europeană competitivă	10
5.1.	Cadrul de reglementare	10
5.2.	Investițiile publice în spațiu	11
6.	Guvernanță	12
6.1.	Cadru instituțional	12
6.2.	Programul spațial european coordonat	13
6.3.	Relații internaționale	13
	Anexa 1: Acțiuni-cheie	15
	Anexa 2: Glosar	17

1. INTRODUCERE

„La mijlocul secolului XX, ne-am contemplat, pentru prima dată, planeta din spațiu. Este posibil ca istoricii să considere că această viziune a avut un impact asupra gândirii mai mare decât cel pe care l-a avut revoluția lui Copernic în secolul al XVI-lea, revoluție care a bulversat imaginea pe care oamenii o aveau despre ei înșiși, prin dezvăluirea faptului că Pământul nu este centrul Universului. Din Spațiu, vedem o minge mică și fragilă dominată nu de activitatea și construcțiile oamenilor ci de o așezare de nori, oceane, vegetație și terenuri.”¹

Spațiul ne ajută să înțelegem fragilitatea sistemelor noastre planetare și corelația lor complexă. De asemenea, ne furnizează instrumentele necesare pentru abordarea multor alte provocări ale secolului XXI. Este esențial și urgent ca aceste instrumente să fie utilizate în mod eficient în cadrul punerii în aplicare a unei game ample de politici. Sistemele bazate în spațiu furnizează previziuni meteo îmbunătățite, servicii de radiodifuziune prin satelit și servicii de navigație avansate; acestea oferă noi posibilități în materie de teleeducație și telemedicină. Sistemele respective sunt de o importanță hotărâtoare pentru domeniile cheie ale economiei: sistemele de comunicații, rețele de electricitate și rețele financiare depind toate de potrivirea în timp a satelitului pentru sincronizarea lor. Comunicațiile prin satelit vor aduce avantaje tuturor cetățenilor prin furnizarea de soluții rentabile pentru servicii cum ar fi televiziunea de înaltă definiție, televiziunea în bandă largă sau televiziunea mobilă, în special pentru zonele îndepărtate sau pentru cele rurale. De asemenea, spațiul contribuie la o societate bazată pe cunoaștere, punând la dispoziție instrumentele necesare pentru înțelegerea planetei, a originilor sale și a mediului său, a sistemului solar și a Universului. Spațiul poate contribui la coeziunea și la identitatea europene, având acces la cetățenii din toate țările. De asemenea, spațiul poate aduce un sprijin prețios politicilor externe europene, în special în domeniul ajutorului umanitar și al politicii dezvoltării.

Activitățile spațiale în Europa au fost dezvoltate cu succes timp de 30 de ani în cadrul Agenției Spațiale Europene (ESA). Cu toate acestea, într-o epocă în care apar noi puteri care afișează ambiții și capacități importante în ceea ce privește spațiul, Europa nu poate să își permită să iasă în pierdere în ceea ce privește asigurarea avantajelor economice și strategice potențiale ale spațiului pentru cetățenii săi. Europa trebuie să desfășoare eforturi suplimentare în vederea păstrării și îmbunătățirii poziției sale concurențiale mondiale. Aceasta trebuie să rămână un lider al sistemelor spațiale și, prin urmare, un partener internațional esențial care să aducă contribuții de calitate superioară la inițiativele mondiale.

Odată cu sosirea noului mileniu, necesitatea de a instaura o Politică Spațială Europeană exhaustivă în vederea răspunderii la aceste provocări a fost recunoscută pe larg de către UE, ESA și statele lor membre, a fost subliniată de către șefii de state și guverne și a fost afirmată la a doua întâlnire a Consiliului pentru spațiu în 2005. Politică Spațială Europeană ar trebui să permită Uniunii Europene, Agenției Spațiale Europene (ESA) și statelor lor membre să își coordoneze mai mult activitățile și programele și să își organizeze rolurile respective în materie de spațiu, furnizând un cadru mai flexibil în vederea facilitării investiției comunitare în activitățile spațiale. Aceasta se aplică, de asemenea, în domeniile programelor spațiale de securitate și de apărare și în integrarea politicii spațiale într-o gamă de relații externe ale Uniunii Europene.

---

¹ Viitorul nostru comun: Raport al Comisiei mondiale pentru mediu și dezvoltare, ONU 1987

Au fost luate măsuri importante în vederea consolidării relației dintre ESA și UE, inclusiv încheierea unui acord-cadru între CE și ESA² și lansarea proiectelor europene reprezentative GALILEO și GMES³.

Comisia a stabilit elementele preliminare ale politicii spațiale în cadrul comunicării sale din mai 2005⁴. Consiliul pentru competitivitate al UE și Consiliul Ministerial al ESA, care s-au întrunit în iunie 2005, în conformitate cu acordul-cadru, în calitate de „Consiliu pentru spațiu”, au reacționat prin stabilirea unor orientări privind conținutul și natura politicii europene spațiale și a elementelor preliminare de însoțire a unui program spațial european.

În consecință, prezentul document a fost elaborat în consultare cu statele membre ale ambelor organizații și cu altor părți interesate. Această primă politică spațială europeană reprezintă un document comun al Comisiei Europene și al directorului general al ESA.

2. MISIUNEA STRATEGICĂ A POLITICII SPAȚIALE EUROPENE

Dezvoltarea unei veritabile politici spațiale europene constituie o alegere strategică pentru Europa, în cazul în care aceasta nu dorește să devină nesemnificativă. **Sistemele spațiale reprezintă active strategice care atestă independența și disponibilitatea de a asuma responsabilități mondiale. Inițial concepute ca proiecte de apărare sau științifice, în prezent acestea pun la dispoziție infrastructuri comerciale care sunt necesare pentru bunul mers al unor sectoare importante ale economiei și care joacă un rol semnificativ în viața de zi cu zi a cetățenilor. Totuși, sectorul spațial este expus unor riscuri tehnologice și financiare ridicate și solicită decizii strategice în materie de investiții.**

Europa are nevoie de o politică spațială eficientă care să îi permită să își exercite rolul de lider mondial în domeniul de acțiune specifice, în conformitate cu interesele și valorile europene. Pentru a îndeplini asemenea roluri, UE contează din ce în ce mai mult pe o activitate decizională autonomă care se bazează pe sisteme spațiale de informații și comunicații. În consecință, accesul independent la capacitățile spațiale este un activ strategic pentru Europa.

Sectorul spațial reprezintă un motor și un catalizator pentru parteneriatul pentru creștere și locuri de muncă. Spațiul reprezintă o piață mondială de 90 miliarde de euro, cu o creștere anuală de 7%. Companiile europene asigură 40% din piețele comerciale pentru fabricarea și lansarea sateliților și furnizarea de servicii prin sateliți. De asemenea, Spațiul oferă un vast domeniu de aplicare pentru inovația de înaltă tehnologie în anumite domenii, deschizând astfel posibilitatea de dezvoltare a piețelor pilot.

Pentru a răspunde provocărilor descrise mai sus, **misiunea strategică a politicii spațiale europene** se va baza pe exploatarea pacifistă a spațiului cosmic de către toate statele membre și va urmări:

---

² Decizia Consiliului privind semnarea unui acord-cadru între Comunitatea Europeană și Agenția Spațială Europeană (12858/03 RECH 152, 7 octombrie 2003)

³ Monitorizarea Globală pentru Mediu și Securitate

⁴ Politica Spațială Europeană – Elemente preliminare COM(2005) 208 final, 23.5.2005

- să dezvolte și să exploateze aplicațiile spațiale aflate în serviciul politicii publice europene și al nevoilor întreprinderilor și cetățenilor europeni, inclusiv în domeniul mediului, al dezvoltării și al schimbării climatice globale;
- să satisfacă necesitățile Europei în materie de securitate și apărare, în ceea ce privește spațiul;
- să asigure punerea în aplicare a unei industrii spațiale puternice și competitive care să încurajeze inovația, creșterea și dezvoltarea, ca de altfel și prestarea de servicii durabile, rentabile și de înaltă calitate;
- să contribuie la o societate bazată pe cunoaștere, investind puternic în știința spațială și jucând un rol semnificativ în efortul internațional de explorare;
- să garanteze un acces fără restricții la tehnologiile, sistemele și capacitățile noi și strategice în scopul obținerii unor aplicații spațiale europene independente.

În vederea îndeplinirii acestei misiuni strategice va fi necesar ca UE, ESA și statele lor membre să-și îmbunătățească eficiența și eficacitatea activităților lor spațiale **prin luarea de măsuri semnificative destinate:**

- să stabilească un **program spațial european și coordonarea** activităților spațiale desfășurate la nivel național și european, concentrându-se asupra nevoilor utilizatorilor.
- să mărească sinergia între tehnologiile și programele spațiale militare și de apărare, ținând cont de competențele diferitelor instituții; și
- să dezvolte o **strategie comună de relații internaționale** în spațiu.

3. APLICAȚII

Cheia pentru a asigura maximul de randament politic, economic și social al investițiilor în tehnologiile spațiale rezidă în dezvoltarea și exploatarea aplicațiilor spațiale care răspund obiectivelor politicilor UE și nevoilor întreprinderilor și cetățenilor europeni. Evoluția nevoilor utilizatorului european face necesară dezvoltarea sistemelor spațiale integrate care leagă, fără întrerupere, sisteme de telecomunicații terestre și prin satelit, de poziționare și de monitorizare în domenii de interes strategic, economic și societal.

3.1. Navigația prin satelit

Europa este decisă să stabilească un sistem mondial civil de navigație prin satelit care să fie plasat sub controlul UE. Conform estimărilor, piețele mondiale pentru echipamente și servicii ar trebui să atingă 400 miliarde de euro până în 2025. După punerea în aplicare a EGNOS⁵, GALILEO a fost dezvoltat ca o inițiativă comună a UE și ESA. Fiind o structură strategică⁶, GALILEO încorporează, în sistemele sale de management, toate instrumentele necesare pentru asigurarea securității sistemului.

⁵ European Geostationary Navigation Overlay Service - Serviciul european geostaționar mixt de navigare

⁶ Consiliul European, Laeken, 14 decembrie 2001

Structurile de guvernare vor trebui adaptate în vederea obținerii celui mai bun raport calitate-rezultat în desfășurarea și exploatarea programului GALILEO, precum și a celei mai eficiente participări atât a partenerilor publici cât și a celor privați. Numeroase state care nu sunt membre ale UE doresc să se asocieze acestui program. Colaborarea va fi fondată pe principiile de nediscriminare și cooperare loială.

Un suport tehnologic pentru GALILEO va continua să fie adus grație lucrărilor de cercetare privind aplicațiile și unui program coerent de evoluție a sistemului. Pentru a furniza aplicații sigure și garantate, cadrul necesar privind serviciile și produsele certificate, normele mondiale și capacitățile de monitorizare a interferențelor trebuie pus în aplicare.

Este esențial a veghea ca GALILEO să se desfășoare de îndată și să facă eforturi pentru a furniza soluții sigure și de ultimă generație. GALILEO va acorda acces echitabil și nediscriminatoriu, precum și continuitatea și siguranța serviciului.

3.2. Observarea Pământului

Accesul autonom la informațiile referitoare la mediu, la schimbarea climatică și la securitate este de o importanță strategică pentru Europa. Avantaje economice și sociale importante sunt asociate cu o mai bună utilizare a informațiilor obținute în urma observării Pământului. Acestea din urmă pot fi exploatate pentru a administra resursele naturale și pentru a ajuta autoritățile publice să se pregătească la timp pentru a reduce efectele condițiilor meteorologice defavorabile și ale schimbării climatice, precum și pentru gestionarea situațiilor de criză.

Programul GMES va îmbunătăți capacitățile de monitorizare și de evaluare ale Europei în cadrul politicii de mediu și va contribui la satisfacerea nevoilor în materie de securitate. Acesta va ușura activitatea decizională la toate nivelele de conducere prin îmbunătățirea bazei de informații probatorii în domenii de acțiune care țin de cei trei pilieri ai Tratatului UE. De asemenea, monitorizarea este un element cheie al luptei împotriva schimbării climatice. Sistemul sistemelor pentru observarea globală a Pământului (GEOSS) vizează crearea unei sinergii mondiale a observărilor Pământului, pentru care programul GMES reprezintă principala contribuție europeană. Domeniul de aplicare a contribuțiilor mutuale între GMES și GEOSS va fi încorporat în strategia internațională GMES.

Comisia a definit o strategie pentru punerea în aplicare a programului GMES⁷ în conformitate cu mandatul Consiliului⁸. Astfel va fi posibilă optimizarea infrastructurilor spațiale și *in situ* europene prevăzute și umplerea lacunelor identificate, pentru a răspunde așteptărilor utilizatorilor serviciilor. Deciziile care au fost deja luate marchează începutul procesului de garantare a disponibilității componentei spațiale, care va fi cofinanțată de către ESA și de către UE și coordonată și implementată de către ESA. În paralel, Europa își va întări infrastructurile și serviciile meteorologice.

---

⁷ „Monitorizarea Globală pentru Mediu și Securitate (GMES): de la concept la realitate” – COM(2005) 565

⁸ Rezoluția Consiliului 2001/C 350/02 (13.11.2001)

Pentru ca programul GMES să devină pe deplin operațional, UE și statele membre vor stabili mecanisme de finanțare, politici, infrastructuri operaționale și modalități de gestionare corespunzătoare, în vederea asigurării furnizării de servicii de durată care să răspundă nevoilor identificate ale utilizatorului.

3.3. Comunicațiile prin satelit

Comunicațiile prin satelit, impulsionate de către investițiile sectorului privat, în special de investițiile aparținând sectorului radiodifuziunii și telecomunicațiilor, reprezintă 40% din veniturile curent ale sectorului spațial european. Comunicațiile prin satelit reprezintă o parte integrantă a tehnologiilor informației și comunicațiilor, cum ar fi, de exemplu, programul de modernizare a gestionării traficului aerian în Europa. Sistemele de comunicații rentabile se bazează pe o combinație a rețelelor satelitare și terestre complementare. Aplicațiile operaționale sunt axate pe piață. Companiile europene au succes pe piețele mondiale pentru serviciile satelitare atât fixe cât și mobile, care se caracterizează printr-o valoare adăugată ridicată, printr-o creștere puternică a productivității și marje de profit importante. Multe noi aplicații vor apărea în cursul anilor viitori, asociate cu investiții foarte riscante și pe termen lung.

Politicile europene vor facilita introducerea de servicii inovatoare, inclusiv agregarea cererii în regiuni îndepărtate sau rurale, pentru ca serviciile satelitare să poată fi tot atât de viabile ca soluțiile terestre. Capacitățile tehnice ale industriei spațiale trebuie să evolueze în același ritm cu cel ale concurenților mondiali, mulți dintre aceștia fiind susținuți de către investițiile de apărare. UE va investi în promovarea dezvoltărilor tehnologice pentru a reuși convergența și interoperabilitatea între sectoarele rețelelor terestre și cele ale rețelelor satelitare.

3.4. Securitate și apărare

Strategia de securitate a UE⁹ a subliniat faptul că Europa se confruntă cu amenințări în permanentă evoluție, care sunt mai variate, mai puțin vizibile și mai puțin previzibile. Comisia a desemnat securitatea cetățenilor UE ca fiind unul dintre cele trei obiective principale din programul său de lucru. Pentru a lupta împotriva acestor amenințări în permanentă evoluție, este nevoie să se recurgă la o combinație de soluții civile și militare. Mijloacele spațiale aduc o contribuție semnificativă în această privință.

Abordarea UE pentru gestionarea situațiilor de criză pune accentul pe sinergia dintre actorii civili și cei militari. Necesitățile în materie de sisteme spațiale pentru planificarea și conducerea operațiunilor civile și militare de gestiune a crizelor se suprapun. Multe programe civile pot fi folosite în scopuri multiple și anumite sisteme planificate, cum ar fi GALILEO și GMES, pot avea utilizatori militari. În cadrul Consiliului¹⁰, statele membre au identificat nevoile generale ale Europei în materie de sisteme spațiale pentru operațiunile militare și au insistat asupra interoperabilității necesare între utilizatorii civili și cei militari¹¹. Capacitățile militare vor rămâne în competența statelor membre. Capacitățile militare vor rămâne în competența statelor membre. Acest lucru nu ar trebui să le împiedice pe acestea din

⁹ O Europă sigură într-o lume mai bună - Strategia europeană de securitate

¹⁰ „PESA și spațiul”

¹¹ Comitetul pentru gestionarea crizelor civile al Consiliului European.

urmă să atingă cel mai bun nivel de capacități, în limite acceptabile pentru suveranitatea lor națională și pentru interesele lor esențiale în materie de securitate. Împărțirea și punerea în comun a resurselor programelor spațiale civile și militare europene, recurgerea la tehnologii cu utilizări multiple și utilizarea normelor comune, ar permite soluții mai rentabile.

Economia și securitatea Europei și a cetățenilor săi depind din ce în ce mai mult de capacitățile spațiale care trebuie protejate împotriva oricărei perturbări. În cadrul principiilor și competențelor instituționale existente în UE, Europa va îmbunătăți considerabil coordonarea între programele sale spațiale militare și civile, menținând în același timp responsabilitatea primară a utilizatorului final pentru finanțare.

4. FUNDAMENTE

4.1. Știință și tehnologie

UE, ESA și statele lor membre trebuie să facă în continuare investiții importante pentru a-și păstra poziția de lider în domeniul științei spațiale. Astfel, limitele tehnologiei vor fi forțate constant, ceea ce va avea efect asupra aplicațiilor și, prin urmare, va contribui în mod direct la competitivitatea industrială. **Oamenii de știință europeni au identificat prioritățile lor actuale.** Pentru știința spațiului, aceste priorități sunt stabilite în „Viziunea cosmică” a ESA și se concentrează asupra condițiilor de apariție a vieții și pe formarea planetelor, precum și pe originile și legile fundamentale ale universului. Pentru știința în spațiu, prioritățile sunt cercetările fundamentale și aplicate în discipline ca fizica fluidelor și a combustiei, științele materialelor și fiziologia umană. Prioritățile pentru știința Pământului au fost stabilite în programul „Planeta vie” al ESA și în PC7; ele includ gheața polară, circulația oceanică și fizica interiorului Pământului. Știința implică adesea o cooperare internațională, ducând ulterior la relații mai strategice. În plus, consolidarea fundamentelor științei și tehnologiei spațiale a fost inclusă în PC7 al UE.

Europa se va arăta ambițioasă în ceea ce privește inovația, identificarea tehnologiilor strategice și garanția finanțării lor. Transferurile de tehnologie trebuie, din motive atât de securitate cât și comerciale, monitorizate îndeaproape. Sinergiile cu tehnologiile non-spațiale vor fi maximalizate și un sprijin corespunzător va fi adus calificării spațiale a noilor tehnologii. Noi dezvoltări tehnologice pot oferi industriilor statelor membre ale UE importante oportunități de nișă, în special în Europa centrală și de est. Procesul de armonizare al programelor de dezvoltare tehnologică, condus de ESA, asigură transparența cercetării în Europa și deschide calea unei mai bune coordonări. UE va desfășura activități complementare prin intermediul PC7.

Întreținerea și dezvoltarea competențelor în ansamblul industriei spațiale europene sunt elemente fundamentale, în cazul în care se dorește ca sistemele să fie dezvoltate pe baza exigențelor politicilor europene și ca industria să poată face față concurenței cu succes. Tehnologia spațială este determinată de către factorii instituționali. Țări cum ar fi China și India reușesc să domine cu rapiditate tehnologia spațială și devin concurente serioase pe piața comercială. Strategia dezvoltării tehnologice a Europei va avea ca scop garantarea investițiilor susținute și coordonate, realizând în același timp un mai bun echilibru între independența tehnologică, cooperarea strategică și încrederea în forțele pieței.

Europa se confruntă cu un grav dezinteres din partea tinerilor în ceea ce privește știința, ingineria și tehnologia (SIT), precum și urmarea unei cariere în domeniile SIT. Fără un capital uman suficient atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ în domeniile care țin de SIT, economia bazată pe cunoaștere va fi compromisă în Europa. Programe de învățământ și medii de învățare creativă dezvoltate în jurul proiectelor spațiale de vârf interesează elevii și îi incită să urmeze o carieră în disciplinele SIT¹². Același lucru este realizat și prin promovarea înțelegerii științei în rândul publicului.

Activitățile spațiale evocă puternic tehnologiile de avangardă și au puterea de a trezi interesul tinerelor generații. Comisia este hotărâtă să mărească interesul tinerilor pentru SIT. În acest scop, anumite recomandări sunt examinate în cadrul grupului de înalt nivel pentru știință. În cadrul proiectului ESERO (*European Space Education Resource Office* – Biroul european de resurse în materie de educație spațială) al ESA, se desfășoară deja activități cu experți educaționali din mai multe state membre, în scopul de a răspunde la nevoile educative specifice ale regiunilor respective și pentru a facilita accesul la rețelele naționale deja existente. Europa va dezvolta în continuare acest tip de activități sprijinindu-se pe această inițiativă și pe alte legături cu sectorul educativ.

Urmărirea unui nivel de excelență științifică mondială este de importanță strategică pentru extinderea bazei de cunoștințe, pentru dezvoltarea de noi tehnologii și aplicații și pentru atragerea tinerilor înspre științe și inginerie.

4.2. Stația spațială internațională (ISS) și explorarea sistemului solar

Efortul internațional de explorare prezintă un farmec politic considerabil într-o viziune a identității europene, datorită potențialului său de a contribui la crearea de noi cunoștințe, datorită favorizării inovației și implicării noilor companii și organizații de cercetare în activitățile spațiale. Statele Unite, China și Rusia au realizat progrese cu proiecte ambițioase de explorare spațială și Europa trebuie, în prezent, să răspundă de urgență acestor provocări.

Zborurile spațiale realizate de către oameni și explorarea umană sunt aspecte emblematice ale spațiului. ISS oferă posibilități unice pentru efectuarea de cercetare fundamentală și aplicată în condiții disponibile în spațiu. Participarea europeană prin intermediul modului laboratorului Columbus și vehiculului de transport automat ATV, precum și prezența membrilor europeni ai echipajului, conferă vizibilitate rolului european în această aventură. Cunoștințele și învățămintele dobândite la bordul ISS se traduc prin aplicații inovatoare spre beneficiul tuturor ființelor umane, care vor servi, de exemplu, la dezvoltarea de noi materiale și terapii medicale și la pregătirea viitoarelor misiuni planetare.

Europa trebuie să optimizeze utilizarea stației spațiale internaționale; să se pregătească pentru un program de explorare vizibilă, solidă și abordabilă din punct de vedere financiar, care să includă dezvoltarea și demonstrarea de tehnologii și capacități inovatoare, precum și explorarea robotică a plantei Marte cu scopul de a căuta semne de viață și de a înțelege condițiile în care planeta poate fi locuită.

¹² 'Pupils' and Parents' Views of the School Science Curriculum', King's College London, January 2000

4.3. Accesul la spațiu

Accesul la spațiu are nevoie de un sprijin politic stabil în favoarea unui program european de lansatoare susținut, care să garanteze disponibilitatea infrastructurii la sol corespondente. Pe baza unei evaluări pe termen lung pentru o cooperare strategică, vor fi realizate investiții în vederea îmbunătățirii lansatoarelor existente și a dezvoltării de noi sisteme de lansatoare. Un succes comercial continuu pe piețele mondiale este indispensabil pentru a asigura un caracter abordabil financiar. Datorită unei piețe instituționale domestice relativ mică și deschisă, sectorul european al lansatoarelor este totuși expus la puternice creșteri și deprecieri pe piața comercială, ceea ce pune industria în pericol.

Europa are nevoie să beneficieze într-un mod coerent de activele de lansatoare care sunt sub controlul său. Decizia privind serviciile de lansare pentru misiunile ESA, adoptată cu ocazia Consiliului Ministerial al ESA din 2005, a constituit un pas important în această direcție. Politica Spațială Europeană va stimula cererea de sateliți pentru aplicații și de servicii de lansare. Progresiv, o gamă flexibilă de lansatoare va fi pusă la dispoziție prin intermediul unui operator unic din portul spațial european (Centru spațial din Guiana), lansatorul Vega dezvoltat de către ESA și lansatorul rusesc Soyuz alăturându-se lui Ariane 5.

Accesul independent și rentabil la spațiu trebuie să rămână un obiectiv strategic pentru Europa, care va lua întâi în considerare propriile sale mijloace de lansare în momentul definirii și executării programelor europene, pe baza criteriilor de rentabilitate, de fiabilitate și de aplicabilitate în raport cu misiunea.

5. O INDUSTRIE SPAȚIALĂ EUROPEANĂ COMPETITIVĂ

O industrie spațială competitivă reprezintă un element de o importanță strategică. Europa are nevoie de companii solide și competitive pe plan mondial în domeniile dezvoltării și fabricării sistemelor spațiale și rezervelor de capacități satelitare și de servicii cu valoare adăugată. În vederea atingerii acestui scop, este esențial ca actorii politicii publice europene să definească obiective politice clare pentru activitățile spațiale și să investească fondurile publice necesare pentru realizarea acestora. Aceste investiții publice ar putea să ajute la crearea unei mase strategice care ar genera investiții publice și private suplimentare. O politică industrială orientată asupra spațiului va stimula, de asemenea, companiile care sunt în concurență pe parcursul întregului lanț de valori și va ajuta industria să gestioneze variațiile puternic ciclice ale cererii, tipice pentru sectorul spațial, să investească în tehnologie și să garanteze menținerea capacităților strategice.

O politică industrială eficientă trebuie să ia în considerare numeroase aspecte, cum ar fi reglementările, achizițiile publice, cercetarea și dezvoltarea (C-D).

5.1. Cadrul de reglementare

Mai mulți factori cheie determină cadrul de reglementare specific al sectorului spațial:

- **Normele aduc claritate în ceea ce privește piețele viitoare, care servesc ca bază pentru investiții.** În acele cazuri în care autoritățile publice sunt principalii utilizatori ai spațiului, acestea trebuie să fie motorul dezvoltării normelor.

- **Deplina operabilitate între sistemele spațiale și terestre naționale și europene trebuie realizată de urgență**, în cazul în care se dorește ca Europa să profite la maxim de diversele sale active spațiale. Interoperabilitatea și standardizarea reprezintă chestiuni aflate în strânsă legătură.
- **Politici de acces, în special politici de acces la date vor fi dezvoltate**, în conformitate cu dispozițiile directivei INSPIRE, în vederea facilitării achiziției și exploatării de către furnizorii de servicii și de către utilizatori, garantând în același timp controlul diseminării de informații sensibile prin intermediul unor protocoale clare.
- **Controalele exporturilor și importurilor sunt intrinseci** oricărui sector sensibil, dar nu ar trebui să împiedice, în mod involuntar, fluxul de tehnologii.
- **Licențele paneuropene pentru servicii, spectrul și conținutul sunt necesare, ca de asemenea și un sistem mai flexibil, axat mai mult pe piață, pentru atribuirea spectrului radioelectric.** O abordare activă din partea statelor membre vizând să reatribuie spectrul sub-utilizat atribuit în prezent serviciilor publice și armatei, ar permite să se răspundă într-un mod mai echilibrat cererilor infrastructurilor spațiale și infrastructurilor terestre, ca de asemenea și să se protejeze bandele de frecvență științifică¹³.

5.2. Investițiile publice în spațiu

Spațiul este o piață pilot în cadrul căreia autoritățile publice pot crea condiții pentru o inovație condusă de către industrie¹⁴. **Este esențial și urgent să se recurgă la o agregare eficientă și rentabilă a nevoilor politicilor publice în materie spațială** în vederea asigurării avantajelor economice potențiale și a atragerii de investiții publice și private suplimentare. Liniile de finanțare interguvernamentală și a Uniunii Europene se vor dovedi, fiecare la rândul său, strategice, ca de altfel și programele naționale și multilaterale. Date fiind investițiile, relativ limitate, în spațiu, Europa este, mai mult ca niciodată, provocată să evite orice dublă utilizare nejustificabilă. Accesul nediscriminatoriu la infrastructura finanțată de fondurile publice trebuie, de asemenea, să fie garantat.

IMM-urile sunt de o importanță crucială în ceea ce privește inovația și explorarea noilor oportunități de piață. Acestea joacă un rol important în dezvoltarea noilor servicii și aplicații. Atât programele UE cât și cele ale ESA încurajează cu succes participarea IMM-urilor.

CE își mărește plafonul cheltuielilor în domeniul spațiului. În decursul perioadei 2007-2013, aceasta va consacra peste 2,8 miliarde de euro aplicațiilor și activităților spațiale. Fondurile comunitare, inclusiv cele gestionate în cadrul programelor ESA, sunt reglementate de Regulamentul financiar al UE pe baza unei competiții deschise.

Statele membre investesc puțin sub 3 miliarde de euro pe an prin intermediul ESA și o sumă similară în programele naționale. Programele ESA sunt reglementate de către principiile de politică industrială stabilite de către Convenția ESA, exploatând în special cererile de oferte, dar distribuind în același timp contractele industriale în proporție cu finanțarea statelor membre („compensație echitabilă”). Acest sistem îndeamnă guvernele

¹³ Raportul și avizul grupului pentru politică în domeniul spectrului de frecvențe radio din 25 octombrie 2006

¹⁴ „Transpunerea cunoștințelor în practică: o strategie amplă privind inovația în UE”, (COM(2006) 502)

să investească în programele europene de C-D spațială și poate contribui la menținerea concurenței între furnizorii în Europa, limitând astfel riscul asociat cu apariția monopolurilor. Sistemul respectiv a permis canalizarea de fonduri, apariția unor industrii competitive și convergența priorităților naționale. Totuși, acesta a antrenat o raționalizare mai limitată a mijloacelor la antreprenorii principali și a limitat specializarea printre furnizorii de sub-sisteme.

În vederea unei îmbunătățiri mai mari a eficienței, a specializării și a competitivității industriei europene și după o evaluare a celei mai recente reforme, procesul de flexibilizare suplimentară a regulilor ESA ar trebui continuat, ținând seama, în special, de mărirea prevăzută a numărului de membri ESA.

6. GVERNANȚĂ

6.1. Cadru instituțional

UE își va folosi întregul potențial pentru a conduce în ceea ce privește identificarea și regruparea nevoilor utilizatorilor și pentru a agrega voința politică în serviciul acestor obiective și a altor obiective politice mai vaste. Aceasta va asigura disponibilitatea și continuitatea serviciilor operaționale aflate în sprijinul politicilor sale. UE va contribui la dezvoltarea, desfășurarea și exploatarea infrastructurii spațiale europene corespondente, utilizând în același timp la maxim activele existente și prevăzute accesibile Europei, inclusiv cele ale EUMETSAT¹⁵. Investițiile comunitare au fost realizate în conformitate cu competențele existente și au fost complementare celor ale statelor membre; și această practică ar trebui menținută. Statele membre nou intrate în UE doresc să extindă către societățile și economiile lor beneficiile aduse de spațiu; mai multe dintre acestea solicită să devină membri cu drepturi depline ai ESA.

ESA și membrii săi, precum și statele cooperante, vor dezvolta tehnologii și sisteme spațiale care vor veni în sprijinul inovației și competitivității mondiale și vor pregăti viitorul. Activitățile acestora se vor concentra asupra explorării spațiului și asupra instrumentelor de bază: acces la spațiu, cunoștințe științifice și tehnologii. Acestea vor urmări excelența științifică și vor susține elaborarea și validarea tehnologice ale sistemelor spațiale care răspund nevoilor utilizatorilor, inclusiv celor ale politicilor UE. În consecință, pentru punerea în aplicare a programelor de C-D care presupun o componentă spațială și a căror finanțare o asigură, UE se va baza pe expertiza tehnică și de management a ESA, care va coordona activitățile altor agenții și entități relevante în Europa.

Abordările diferite, procedurile juridice distincte și parteneriatul divergent la nivelul membrilor UE și ESA pot conduce la procese decizionale puțin practice, după cum a demonstrat experiența dobândită, până în momentul respectiv, în cazul programului GALILEO. Acordul-cadru a adus progrese semnificative în ceea ce privește cooperarea dintre CE și ESA, precum și cu statele membre, în domeniul elaborării politicilor. Acordul respectiv va face obiectul unei evaluări și, în cazul în care este necesar, îi vor fi aduse îmbunătățiri.

Un cadru clar, care să asigure formularea eficientă de politici și managementul corect al programelor este esențial pentru organismele publice respective și pentru investitorii sectorului, precum și pentru utilizatori. Acest cadru ar trebui să continue să cuprindă

---

¹⁵ Organizația europeană pentru exploatarea sateliților meteorologici

activitățile la care statele membre ar participa în mod facultativ în temeiul acordurilor interguvernamentale, beneficiind în același timp de resursele complementare provenite de pe urma cercetărilor și, după caz, de bugetele comunitare operaționale. Acorduri administrative corespunzătoare ar fi necesare pentru a ține seama de situația diferită a tuturor statelor membre ale UE și ale ESA. Cadrul UE ar trebui examinat în vederea determinării măsurii în care acesta ar putea permite asemenea mecanisme de coordonare eficiente.

Acordul cadru CE-ESA furnizează o bază solidă pentru mecanismele de coordonare între acțiuni guvernamentale și comunitare. Dat fiind că spațiul va dobândi o dimensiune comunitară, obiectivul rămâne, pentru UE și ESA, acela de a urmări o cooperare mai strânsă și mai eficientă și, în special, de a dezvolta sisteme spațiale și de a susține furnizarea de servicii asociate care să răspundă politicilor sectoriale pertinente ale UE.

6.2. Programul spațial european coordonat

Programul spațial european va deveni o bază programatică comună, exhaustivă și flexibilă pentru punerea în aplicare a tuturor activităților legate de spațiu. EUMETSAT și alte entități relevante vor fi asociate acestui proces. Fiecare proiect relevant din cadrul programului face obiectul obligațiilor juridice și financiare ale organismului care îi asigură finanțarea. Rolul sectorului privat în dezvoltarea produselor și serviciilor va fi maximizat și recurgerea la parteneriate public-privat, care să permită o împărțire a riscurilor, va fi studiată în măsura în care este posibil. Elementele preliminare ale programului sunt cuprinse într-un document legat de Politica Spațială.

Europa trebuie să asigure în mod sistematic o complementaritate și o transparență maxime ale tuturor programelor spațiale, evitând în același timp crearea atât a structurilor monopoliste cât și a supracapacității. Statele membre ar trebui să continue să își orienteze programele către obiective europene comune. Utilizatorii ar trebui să constituie o forță conductoare a acestui proces.

6.3. Relații internaționale

Europa trebuie să rămână un partener internațional de neînlocuit care să aducă contribuții de primă clasă la inițiativele globale și care să exercite comanda în domeniile de acțiune specifice, în conformitate cu interesele și valorile europene. Făcând dovadă de o atitudine de deschidere în ceea ce privește cooperarea, Europa va trebui să decidă când este cazul să facă apel la parteneri și când trebuie să își păstreze independența. Europa va evalua oportunitățile de cooperare în funcție de următoarele criterii: accesul pe care acestea le oferă capacităților sau piețelor complementare; o împărțire echitabilă a eforturilor între parteneri, costurilor și riscurilor; contribuția acestora la politicile externe ale UE, în special în ceea ce privește dezvoltarea de durată, cooperarea cu țările dezvoltate, stabilitatea și ajutorul umanitar, acordând o importanță deosebită Africii cât și vecinătății europene; de asemenea, relevanța lor în raport cu prioritățile programatice. Odată cu urmărirea acestor obiective, Europa va fi pe deplin decisă să respecte tratatele și convențiile Națiunilor Unite.

UE va prelua conducerea în reprezentarea generală a programelor care vizează să dezvolte aplicații pentru propriile sale politici (în special GALILEO și GMES), în timp ce ESA va

prelua conducerea în reprezentarea generală a Europei pentru programele din domeniile științei, lansatoare, tehnologii și zboruri spațiale realizate de către oameni, cei doi parteneri consultându-se reciproc, cu statele membre, precum și, după caz, cu alți parteneri relevanți, cum ar fi EUMETSAT.

Anexa 1: Actiuni-cheie

Punerea în aplicare a Politicii Spațiale Europene pe termen scurt va implica realizarea unui număr de acțiuni specifice. Acestea au fost identificate și sunt enumerate în cele ce urmează.

- (1) Pe parcursul anului 2007, Comisia va elabora un plan de acțiune pe baza răspunsului public la Cartea sa verde privind aplicațiile **GALILEO** și va propune, de asemenea, cadrul juridic și de gestionare corespunzător, în vederea satisfacerii cerințelor partenerilor internaționali, menținând în același timp interesele europene.
- (2) Până în 2008, primele trei servicii **GMES** funcționale având ca obiect monitorizarea suprafețelor terestre, monitorizarea marină și intervențiile de urgență vor intra într-o fază pilot a căror finanțare va fi asigurată conform PC7. Până în 2009, după o strânsă consultare cu părțile interesate, Comisia va formula propuneri în ce privește cadrul problematic și instituțional necesar la stabilirea unui sistem GMES de durată. ESA va continua să coordoneze și să pună în aplicare infrastructura spațială GMES în concordanță cu necesitățile identificate de către utilizatorii de servicii și va propune, de asemenea, până în 2008, colaborând îndeaproape cu EUMETSAT, activități legate de **satelitul Meteosat de generația a treia**.
- (3) În domeniul **aplicațiilor spațiale integrate**, ESA împreună cu Comisia vor propune, înainte de finele anului 2008, noi proiecte de cercetare și dezvoltare conținând în special integrarea cu sistemele terestre. Un exemplu de cerere structurată pentru servicii integrate va fi SESAR, programul UE de modernizare a gestiunii traficului aerian.
- (4) Uniunea Europeană va investi, prin intermediul PC7, în dezvoltarea rețelelor și serviciilor integrate de **comunicare prin satelit**, funcționând în interoperabilitate cu rețelele terestre pentru crearea de noi oportunități pe piață. ESA va investi în noile tehnologii, în capacitățile de concepere a sistemului și în servicii inovatoare în cadrul programului său de cercetare și dezvoltare în telecomunicații.
- (5) Diferiții actori din domeniul **securității și al apărării** vor continua să pună în aplicare foaia de parcurs „PESA și spațiul”¹⁶ și vor stabili un mecanism de schimb de informații și de identificare a posibilităților de întărire a coordonării și a sinergiei. Înainte de finele anului 2007, Consiliul Uniunii Europene va determina necesitățile în materie de servicii GMES pentru utilizatorii de sisteme de securitate în cadrul PESA. ESA va propune un program de dezvoltare a tehnologiilor și infrastructurilor de securitate comună.
- (6) În materie de **știință și tehnologie spațială**, ESA va elabora, până în 2008, propuneri de finanțare a programului „Viziune cosmică” și va propune noi activități de cercetare și dezvoltare tehnologică în coordonare cu CE, prin intermediul PC7, în special în vederea reducerii dependenței de tehnologii strategice provenite de la furnizori din afara Europei.

---

¹⁶ „Foaie de parcurs inițială pentru realizarea pașilor menționați în Politica Spațială Europeană: PESA și spațiul” (9505/05)

- (7) Europa va urmări exploatarea și utilizarea eficientă a **stației spațiale internaționale** după lansarea în 2007 a serviciilor bazate pe vehiculul de transport automat ATV și a modulului Columbus. Până în 2008, ESA va formula propuneri pentru participarea Europei la **efortul internațional de explorare**, oferind posibilități de explorare planetară și de dezvoltare în cooperare a capacităților de transport.
- (8) În 2008, ESA va elabora scenarii și va propune programe de dezvoltare a tehnologiilor pentru **lansatoarele de nouă generație**, susținând exploatarea sistemelor existente. Pe parcursul anului 2007, Comisia va evalua avantajele negocierii deschiderii reciproce a piețelor din sectorul public în dialogul cu principalii săi parteneri pentru spațiu.
- (9) Comisia intenționează să solicite organizațiilor europene pentru standardizare să determine, într-un mod sistematic, necesitățile viitoare în materie de **standardizare** pentru aplicarea cadrului de reglementare; Comisia intenționează să evalueze necesitatea de legiferare la nivel european în vederea **controlului difuzării datelor provenind de la sateliți** sau necesitatea unei armonizări suplimentare a legislației; Comisia va încuraja, de asemenea, evoluția spre o abordare mai flexibilă a atribuirii spectrului care răspunde nevoilor pieței și încurajează adoptarea soluțiilor paneuropene privitoare la **utilizarea spectrului**; aceasta va discuta, de asemenea, cu statele membre și cu partenerii internaționali, simplificarea **reglementării în materie de controlul exporturilor**.
- (10) Până în 2008, Comisia și ESA vor propune statelor membre **un mecanism de coordonare al tuturor programelor**, care le va permite să lucreze în strânsă coordonare cu EUMETSAT și cu alte organisme relevante, în vederea consolidării și actualizării regulate a programului spațial european.
- (11) **Acordul-cadru** CE-ESA va fi completat în funcție de necesități pe baza unei evaluări a experienței existente. În plus, Comisia și ESA examinează, în prezent, **scenariile principale posibile de reducere a costurilor** în vederea optimizării organizării activităților spațiale europene și a adaptării relației UE-ESA în consecință, ca urmare a cererii formulate de „Consiliul pentru spațiu” în cadrul celei de-a doua reuniuni din iunie 2005.
- (12) UE, ESA și statele lor membre vor stabili un mecanism de coordonare a **relațiilor internaționale**, până la finele anului 2007, asociind și alte organisme relevante, în funcție de caz, și vor stabili o strategie comună pentru relațiile internaționale în domeniul spațial, până la finele anului 2008.

Anexa 2: Glosar

Ariane	Lansator spațial european pentru sarcini utile grele. Mai multe versiuni ale acestui lansator s-au succedat începând cu Ariane 1 în 1979 până la actualul Ariane 5.
ATV	Vehicul de transport automat aeronavă de suport multifuncțional în dezvoltare de către ESA, destinată transportului de provizii și combustibil către stația spațială internațională.
PESC	Politica externă și de securitate comună, instituită și reglementată prin titlul V din Tratatul privind Uniunea Europeană.
Columbus	Laborator multifuncțional al Agenției Spațiale Europene și cea mai importantă contribuție la stația spațială internațională.
Viziunea cosmică	Plan pe termen lung al ESA pentru știința spațială.
CSG	Centru spațial din Guiana, port spațial european, exploatat de Centrul național de studii spațiale (CNES) în cadrul unui acord cu Agenția Spațială Europeană. Instalație strategică vizând să permită Europei accesul în spațiu în condiții geografice optime pentru lansările geostaționare.
Acord-cadru EC-ESA	Acord-cadru între Comunitatea Europeană și Agenția Spațială Europeană: aprobat pentru CE prin Decizia Consiliului (12858/03 RECH 152 7 octombrie 2003); a intrat în vigoare în mai 2004.
EGNOS	<i>European Geostationary Navigation Overlay Service</i> - Serviciul european geostaționar mixt de navigare, sistem de amplificare a semnalelor, destinat funcționării în corelație cu sistemele militare de navigare prin satelit ale Statelor Unite (GPS- <i>Global Positioning System</i>) și ale Rusiei (GLONASS- <i>Global Orbiting Navigation Satellite System</i>).
PESA	Politica europeană de securitate și de apărare
„PESA și spațiul”	Consiliu 11616/1/04 foaia de parcurs „PESA și spațiul” Foaie de parcurs inițială pentru realizarea pașilor menționați în Politica Spațială Europeană: PESA și spațiul” (9505/05 la 30.5.2005)
EUMETSAT	<i>European Organisation for the Exploitation of Meteorological Satellites</i> – Organizație europeană pentru exploatarea sateliților meteorologici, organizație interguvernamentală instituită prin convenție. În prezent, aceasta cuprinde 20 de state membre și 10 state cooperante.
Strategia europeană de securitate	„O Europă sigură într-o lume mai bună - Strategia europeană de securitate”; adoptată de către Consiliul European la 12 decembrie 2003.

PC7	Al șaptelea program-cadru de cercetare și dezvoltare tehnologică.
GALILEO	Sistem european de radionavigație mondială prin satelit. Elaborat în comun de către UE și ESA și compus dintr-o constelație de 30 de sateliți în orbită terestră medie. GALILEO va oferi utilizatorilor servicii de datare și poziționare de înaltă precizie.
GEOSS	<i>Global Earth Observation System</i> - Sistem pentru observarea globală a Pământului. Obiectivul GEOSS este de a realiza observații exhaustive, coordonate și continue ale sistemului terestru, cu scopul îmbunătățirii monitorizării stării Pământului, a înțelegerii proceselor terestre și a capacităților de previziune a comportamentului sistemului terestru.
GMES	<i>Global Monitoring for Environment and Security</i> - Monitorizarea globală pentru mediu și securitate este o inițiativă comună EU/ESA corelând sistemele de observație spațiale și <i>in situ</i> în sprijinul realizării obiectivelor europene privind dezvoltarea de durată și guvernanta mondială. (a se vedea GMES: De la concept la realitate” – COM(2005) 565 final (10.11.2006)).
GNSS	<i>Global Navigation Satellite System</i> - Sistem global de navigație prin satelit, termen generic pentru sistemele de furnizare de servicii mondiale de poziționare și datare.
GSA	<i>GNSS Supervisory Authority</i> - Autoritatea de control a GNSS, creată printr-un regulament al Consiliului Uniunii Europene pentru gestionarea interesului public în cadrul proiectului GALILEO.
INSPIRE	<i>'IN</i> frastructure for <i>S</i> patial <i>I</i> nfoRmation in <i>E</i> urope'- Infrastructuri de informare spațială în Europa, propunere de directivă a Comisiei Europene.
ISS	<i>International Space Station</i> - Stație spațială internațională: un laborator de cercetare în orbita Pământului, în prezent în construcție, în cadrul unui parteneriat internațional.
Planeta vie	Plan pe termen lung al ESA pentru știința Pământului.
Meteosat	<i>METE</i> Orological <i>SAT</i> ellite- Satelit meteorologic, sistem european de sateliți meteorologici în orbită geostaționară, dezvoltați de către Agenția Spațială Europeană și exploatați în prezent de EUMETSAT.
Parteneriat pentru dezvoltare și locuri de muncă	A se vedea programul de acțiune Lisabona pentru dezvoltare și locuri de muncă „Parteneriat pentru dezvoltare și locuri de muncă: Un nou început pentru strategia Lisabona” COM(2005)24, 2.2.2005.
RSPG	<i>Radio Spectrum Policy Group</i> - Grupul la nivel înalt pentru spectrul de radiofrecvențe, a se vedea Decizia nr. 2002/622/CE a Comisiei din 26 iulie 2002 de instituire a unui Grup pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio [JO L 198 din 24.7.2002]

SESAR		Proiectul de cercetare privind gestionarea traficului în spațiul aerian unic european.
Soyuz		Lansator spațial rusesc în curs de a fi introdus în CSG în temeiul acordurilor între CNES, Agenția Spațială Rusă și ESA.
Consiliul spațiu	pentru	Reuniune concomitentă a Consiliului pentru competitivitate al UE și Consiliul Ministerial al ESA, instituită prin acordul-cadru CE-ESA.
Vega		Lansator de talie mică, în prezent în curs de realizare de către ESA, conceput pentru a plasa sateliți cu o greutate între 300 și 2000 kg pe orbita terestră joasă.